

Arta politică

„Blood Diamond” e un film artistic în care acțiunea se petrece în Sierra Leone în timpul războiului civil care a sfîșiat țara în anii '90. Cu o distribuție în care strălucesc doi nominalizați la Oscar (Leonardo diCaprio și Djimon Hounsou), filmul își împrumută titlul din campaniile îndreptate împotriva cartelurilor de diamante, acuzate în nenumărate cazuri de se fi implicat în războaie civile în Africa, de pe urma cărora pot profita și pe care le provoacă plătind mercenari cu diamante al căror preț artificial îl fixează ele însele.

Departă însă de a comenta o reușită artistică și politică evidentă a regizorului Edward Zwick, îmi propun să mă opresc asupra faptului că filmul în sine produce deja schimbări de opinie în rîndurile cumpărătorilor de diamante din Statele Unite, cei care cad cel mai adesea victimă campaniilor de publicitate agresive ale producătorilor și comercianților de pietre prețioase. Clasa de mijloc americană găsește „Blood Diamond” provocator și tulburător și, în timp ce o parte a ei alege politica struțului și se preface că modul în care sînt extrase și folosite în scopuri oneroase diamantele în Africa nu o privește, cealaltă parte se arată îngrijorată de cele văzute în film și se declară șocată. Monica Gibson din Pittsburgh declară, într-un articol din New York Times (*Diamonds are for Never?*, 14 decembrie 2006) că atunci cînd se uită la propriul ei inel de logodnă se gîndește la război și violență de cînd a văzut filmul lui Zwick. Deși același articol din NY Times confirmă faptul că vînzările strălucitoarelor pietre nu au scăzut în mod

semnificativ după lansarea filmului, e de remarcat faptul că măcar o parte a publicului iese din sălile de cinema cu o imagine nouă asupra mult-doritelor obiecte de podoabă.

Articolul din NY Times mi-a amintit de un alt film, pe care l-am văzut de curînd și al cărui mesaj politic, deși producția în sine nu este nouă, rămîne foarte actual în contextul Statelor Unite de astăzi. Filmul în cauză este „Wag the Dog” (Datul din cățel – cu referire la „datul din coadă”), care împlinește în curînd zece ani de la lansare (1997). În regia lui Barry Levinson și bucurîndu-se de prezența unor nume precum Dustin Hoffman, Robert de Niro sau Willie Nelson, „Wag the Dog” este prezentat drept comedie, deși mesajul lui politic este cît se poate de evident. Pornind de la ideea de conspirație și de servicii de dez-informare, care se folosesc de televiziune pentru a... minți poporul (se-ntîmplă și la case mai mari!), filmul lui Levinson imaginează o situație în care o greșeală a președintelui american (greșeală de natură... sexuală) îi poate periclita acestuia re-alegerea. Serviciile de dez-informare intră pe fir, implică un producător de la Hollywood și atenția mass-media și, implicit, a opiniei publice, este îndreptată către un inventat război cu Albania, acuzată, cum altfel?, de terorism. Deși îngroșate grotesc pentru a produce efectul comic scontat și așteptat de la un regizor de talia lui Levinson, situațiile prezentate în „Wag the Dog” au un substrat evident politic și au darul de a te pune pe gînduri și de a pune sub semnul întrebării ceea ce vezi la televizor drept „realitate” și „știri”.

Nu știu în ce măsură „Wag the Dog” a avut impact similar celui pe care îl are acum „Blood Diamond”, dar lucrările de acest gen mă fac să fiu optimist cu privire la posibilitățile politice ale filmului holywoodian ca manifestare artistică, film care pare sufocat acum de dorința de a plăcea cu orice preț pentru a face profituri cît mai mari.